

Kordela. Sam Ks. Korzonkiewicz był duchem opiekuńczym *Mysterium Christi* i najbardziej ofiarnym współpracownikiem. Ukazanie się pierwszego numeru *Mysterium Christi* było dla Ks. Korzonkiewicza bardzo głębokim i wybitnie radosnym przeżyciem. Sam zamieścił w tym inauguracyjnym numerze aż trzy artykuły! Pisał do *Mysterium Christi* do ostatka. Przez cały trzeci rocznik umieszczał swój wykład psalmów, dobywając z napozór trudnych lub banalnych wyrażań obecnego psalterza niezapomniane objaśnienia i tok myśli. Miał w ten sposób przejść całe *psalterium Breviarii Romani*. Przedwczesna śmierć wytrąciła mu pióro przy objaśnieniu 66-go psalmu...

Zmarł 24 listopada 1932 r.

*

W r. 1934 nakładem *Mysterium Christi* ukazała się praca zbiorowa pod redakcją ks. Michała Kordela pt. *X. Jan Korzonkiewicz, życie i działalność*.

Kraków

KS. HENRYK WERYŃSKI

Ks. Stanisław Dadak

WSPOMNIENIE O KS. MICHALE KORDELU

W 80 ROCZNICĘ URODZIN

W roku bieżącym, 3 grudnia, mija 80 rocznica urodzin jednego z czołowych liturgistów polskich okresu międzywojennego, ks. dr Michała Kordela. Człowiek ten, przed kilkudziesięciu laty torujący drogę obecnej, posoborowej reformie liturgicznej w naszym kraju, jest dzisiaj postacią prawie że zapomnianą. Warto więc przypomnieć sylwetkę tego polskiego kapłana-liturgisty.

Ks. Michał Kordel pochodził z Sidziny k. Jordanowa. Tam też ukończył 4-letnią szkołę podstawową. Dalszą naukę rozpoczął w gimnazjum salezjańskiego zakładu w Oświęcimiu, skąd po czterech latach przenosi się do Krakowa, do gimnazjum im. św. Anny (obecnie Nowodworskiego) i w roku 1914 składa egzamin dojrzałości. W tym samym roku wstępuje do Seminarium Duchownego w Krakowie a studia odbywa na Wydziale Teologicznym U. J. Na jego dalsze życie będzie miał odtąd wielki wpływ ówczesny rektor Seminarium, ks. dr Jan Korzonkiewicz, najpierw jako wychowawca, potem jako prorektor, współpracownik i przyjaciel.

Wyświęcony na kapłana w r. 1918 przez Ks. biskupa Adama Stefana Sapiehę, ks. Michał pełni przez następne 3 lata funkcje wikariusza parafialnego w Zatorze, Białej k. Bielska i Łodygowicach. W 1921 r. zostaje powołany na stanowisko katechety i prefekta w kilku

szkołach krakowskich. W tym okresie pisze pracę doktorską na temat: *Św. Paweł o Starym Testamencie* i uzyskuje stopień doktora teologii. Później przygotowuje także pracę habilitacyjną: *Liturgia mozarabska (hiszpańsko-wizygocka) w dziele „De ecclesiasticis officiis” św. Izydora ze Sewilli*. Po przebytej ciężkiej chorobie prosi o roczny urlop i wyjeżdża do Włoch, gdzie jako wolny słuchacz studiuje patrystykę na Instytucie Wschodnim w Rzymie.

Po powrocie do Krakowa pełni dalej funkcje katechety, przyjmuje obowiązki starszego asystenta na Wydziale Teologicznym U. J. i wykłada liturgikę na Wyższych Kursach Katechetycznych przy klasztorze SS. Urszulanek.

W roku 1919 rozpoczyna wydawanie czasopisma liturgicznego *Mysterium Christi*. Jest jego redaktorem naczelnym, a od roku 1935 redaktorem odpowiedzialnym.

Umiera nagle w swej rodzinnej miejscowości dnia 18 lipca 1936 roku. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Sidzinie.

*

Dorobek pisarski ks. Kordela stanowią, oprócz wyżej wspomnianych prac naukowych, liczne artykuły i broszury popularnonaukowe zamieszczane na łamach wydawnych wtedy czasopism: *Dzwon Niedzielny*, *Gazeta Kościelna*, *Roczniki Katolickie*, *Przegląd Katolicki*. Założone przez niego w 1930 r. wydawnictwo *Biblioteka Liturgiczna*, a wcześniej czasopismo *Mysterium Christi* mają na celu zrozumienie liturgii i należyte jej przeżywanie przez wiernych. Świadomy i czynny udział ludu w obrzędach liturgicznych, szczególnie udział we Mszy św., jest — zdaniem ks. Kordela — najlepszą szkołą i środkiem podniesienia poziomu życia religijnego i moralnego.

Celowi temu służą także wydawane przez ks. Kordela m. in.: *Mszał niedzielny i świąteczny* (1935), *Mszał rzymski* (1936), broszurki na każdą niedzielę i święto wydawane od Adwentu 1930 r. jako tzw. *Służba Boża*, kalendarze liturgiczne, a także przez 5 lat opracowywana rubrycelą dla diecezji krakowskiej.

Warto także wspomnieć o działalności wychowawczej i organizacyjnej ks. Kordela. Składają się na nią: założenie w 1928 r. Towarzystwa Miłośników Liturgii, wykłady na kursach katechetycznych, udział w zjazdach Związku Zakładów Teologicznych w Polsce, odczyty i kazania.

W Krakowie przy ul. św. Marka 10, gdzie kiedyś pracował ks. Kordel, ma swoją siedzibę Instytut Liturgiczny. Nad wejściem do sali wykładowej umieszczono napis: „Cordelianum”. Nazwa ta, jak również skromna mogiła na sidińskim cmentarzu oraz kilka prac naukowych na temat życia i działalności ks. Kordela dostępnych

w maszynopisie, przypominają tego niewątpliwie zasłużonego dla Kościoła kapłana. Jednocześnie wskazują, że warto bliżej zainteresować się samą postacią ks. Kordela, jak również dorobkiem, jaki zоставił dzięki swej niestrudzonej, twórczej pracy.

... *brevi tempore explevit tempora multa.*

Mądr 4, 13

NOTA BIBLIOGRAFICZNA

- Lipiński F., ks. Kordel Michał ks., *Polski Słownik Biograficzny*, t. XIV/1, s. 55.
 Fijałkowski J., ks., *Życie liturgiczne w świetle koncepcji ks. Michała Kordela i konstytucji o świętej Liturgii*, W-wa ATK 1970, praca magisterska (maszynopis).
 Zieliński S., ks. OCD, *Ks. Michał Kordel liturgista polski*, Kraków 1971, praca licencjacka (maszynopis).

Kraków

KS. STANISŁAW DADAK

Ks. Marian Pisarzak MIC

ZMIANY W OBCHODZIE ŚWIĄT MARYJNYCH

Święta, obrazy i nabożeństwa stanowią główne formy kultu okazywanego Najświętszej Maryi Pannie, Matce Bożej. Nowy Kalendarz Rzymski¹ i Układ Czytań Mszalnych² wprowadziły określone zmiany w obchodzie dotychczasowych dni liturgicznych poświęconych Matce Bożej.

Dotychczas było około 50 świąt maryjnych, z tego 36 (19 obowiązujących w całym Kościele Łacińskim) podawał Mszał Rzymski wydany według Kodeksu Rubryk z 1960 roku³.

W nowym Kalendarzu, a konsekwentnie i w nowym Mszale Rzymskim⁴, nazywanym Watykańskim lub Sakramentarzem Pawła VI, uszczuplono wykaz obowiązujących świąt maryjnych o charakterze dewocyjnym pozostawiając je poszczególnym narodom, zakonom czy osobistej pobożności kapłanów. Niektóre z nich, jeśli nawet pozostały

¹ *Calendarium Romanum*, Typis Polyglottis Vaticanis, 1969.

² *Ordo Lectio-nis Missae*, Typis Polyglottis Vaticanis, 1969.

³ Dzieje poszczególnych świąt maryjnych są omówione w komentarzu historycznym dołączonym do *Calendarium Romanum*. Zob. także w następujących pozycjach: M. Righetti, *Manuale di storia liturgica*, vol. 3, ed. 3, Milano 1969 s. 348—395; W. Schenk, *Kult Matki Najświętszej*. Materiały duszpasterskie, b/w i r. (maszynopis).

⁴ *Missale Romanum*, Typis Polyglottis Vaticanis, 1970.